

Publikácia o slovenskom režisérovi Eduardovi Grečnerovi preniká hlboko do procesu tvorby

Publikácia *Eduard Grečner a jeho filmy* z pera českého filmového vedca a filológa Milana Cyroňa je prvou ponovembrovou českou monografiou venovanou výlučne tvorbe slovenského filmára. Predstavuje dielo významného slovenského režiséra a scenáristu Eduarda Grečnera s dôrazom na tvorivé obdobie 60. rokov minulého storočia. Publikácia vyšla v českom vydavateľstve Casablanca v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom (SFÚ) a aktuálne sa dostáva k slovenským čitateľom.

Kniha predstavuje trojicu Grečnerových filmov spadajúcich do obdobia československej novej vlny, jeho hraný debut *Každý týždeň sedem dní* (1964) a filmy *Nylonový mesiac* (1965) a *Drak sa vracia* (1967). Primárne je zacielená na literárnu prípravu filmov až po vyhotovenie technického scenára, čím odhaľuje aj všeobecné mechanizmy práce so scenármi, schvaľovací proces a zapojenie jednotlivých osôb, ktoré v danom období fungovali v slovenskej kinematografii.

Autor vychádza zo svojej dizertačnej práce, bohato využíva vzácne archívne materiály a pri príprave publikácie spolupracoval priamo s Eduardom Grečnerom. „Trúfam si tvrdiť, že v knihe sa dá nájsť množstvo rôznych dôležitých nových informácií,“ hovorí Milan Cyroň. „Napríklad sa traduje, že Grečnerov debut vznikol podľa poviedky Ivana Stadtruckera, ale to nie je pravda. Išlo totiž o scenár. Ďalej sa zmieňuje o niektorých nerealizovaných projektoch či školských prácach. Ale jadrom knihy je hlavne podrobný popis scenáristickej prípravy režisérovo filmov zo 60. rokov a z tohto uhla pohľadu sa nimi ešte nikto nezaoberal, nehľadiac na to, že filmom predchádzajúcim *Drakovi sa vracia* sa v podstate nikto nevenoval ani inak.“

Cyroňova kniha je zameraná najmä na vývoj tzv. scenáristickej predstavy, teda na proces od idey filmu po jeho hotovú verziu. Obsahuje aj kontextové kapitoly zaoberajúce sa „filmovým“ životopisom Eduarda Grečnera i prehľadom vývoja slovenskej kinematografie v 50. a 60. rokoch minulého storočia. Rozširuje tak prienik do prostredia a zároveň poskytuje porovnávacie materiál k situácii v českom filme rovnakého obdobia. Vzhľadom na to, že oblasť slovenskej kinematografie uniká záujmu českej filmovej vedy, ide o pozoruhodný počin.

„O slovenskú kinematografiu som sa začal zaujímať počas magisterského štúdia, ktorého vyústením sa na základe podnetu od Ľuboša Ptáčka stala diplomová práca porovnávajúca historické filmy Františka Vlčíka a snímku *Drak sa vracia* Eduarda Grečnera,“ vysvetľuje pôvod svojho záujmu o Grečnerovu tvorbu Milan Cyroň. „Vtedy som sa s Grečnerovým dielom stretol prvýkrát, pričom som bol od prvého pozretia uchvátený jeho poetikou. Keď som premýšľal o téme dizertačnej práce, z ktorej moja kniha vychádza, rozhodol som sa Grečnerovou tvorbou zaoberať hlbšie. Prinieslo mi to najrôznejšie zistenia, ktoré ma vyzývali na ďalšie skúmanie a jeho smerovanie, takým bol napríklad Grečnerov pevný a po celú dobu jeho pôsobenia vo filme konzistentný postoj vo vzťahu k dianiu v kinematografii i spoločnosti.“

Súčasťou publikácie *Eduard Grečner a jeho filmy* s podtitulom *Literárni príprava filmů Eduarda Grečnera v letech 1958 – 1967* je bohatý obrazový materiál z fondu Národného filmového archívu Slovenského filmového ústavu, kniha obsahuje aj filmografiu Eduarda Grečnera a bibliografiu. Vyšla v českom vydavateľstve Casablanca v edícii *Filmoví tvůrci*, v ktorej sa Grečner ocitol popri filmových tvorcoch svetových mien ako Ingmar Bergman, Krzysztof Kieślowski, Akira Kurosawa, Miklós Jancsó a ďalší, v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom na 320 stranách a za 11,59 eur si ju je možné zakúpiť vo vybraných slovenských kníhkupectvách a v predajni SFÚ Klapka.sk (www.klapka.sk) na Grösslingovej ul. 43 a v Kine Lumière na Špitálskej ul. 4 v Bratislave.

Krst publikácie sa uskutoční v pondelok 25. februára 2019 o 18.00 hod. v Kine Lumière. Knihu pokrstí estetik a filmový teoretik Peter Michalovič, podujatia sa zúčastní aj režisér Eduard Grečner, autor publikácie Milan Cyroň, riaditeľ vydavateľstva Casablanca Václav Žák a generálny riaditeľ SFÚ Peter Dubecký. Po krste sa uskutoční projekcia filmu *Pozemský nepokoj* (r. Eduard Grečner, 1992).

Link na publikáciu:

<http://www.klapka.sk/knihy/eduard-grecner-a-jeho-filmy>

Slovenský filmový ústav (SFÚ)

SFÚ je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizízie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje Zákon o audiovizíii č. 40/2015 Z. z. Súčasťou SFÚ ako pamäťovej a fondovej inštitúcie je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR. Vybudované má aj moderné digitalizačné pracovisko.
Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk.

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na slovenskú filmovú klasiku a súčasné slovenské audiovizuálne diela na DVD a blu-ray nosičoch. V ponuke má tiež odbornú literatúru z oblasti kinematografie a audiovizízie slovenských a českých vydavateľstiev a vybrané diela z produkcie filmových archívov. Ponúka tiež možnosť online predaja a stabilný predajný pult má v priestoroch Kina Lumière.
Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière sa vo svojej dramaturgii prioritne zameriava na súčasnú slovenskú tvorbu, súčasnú európsku kinematografiu a zlatý fond slovenskej a svetovej kinematografie. Uvádza pravidelné vlastné cykly, tiež viaceré prehliadky a festivaly. Ide o prvé kino na Slovensku, ktoré získalo za dramaturgiu Cenu slovenských filmových novinárov a Cenu Europa Cinemas. Má štyri kinosály, vstupné je od 2,00 do 5,00 €. **Kontakt:** Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.kino-lumiere.sk